

siotæ (a): *Nec probatissimos quidem viros hunc amorem in animo alere, verum pro viribus expellere oportet. Ex sententia S. Gregorii (b), qui vacat, hæc incaute non expetat (Pastoralis cura pondere), & qui incaute hac expetiit, adeptum se esse pertimescat: appetitum timor temperet. Quid præclarior sententia S. Augustini (c)? Locus superior, sine quo regi populus non potest, etsi ita teneatur, ac administratur, ut decet, tamen indecentes appetitur, quia desiderium non vacat ambitionis, aut avaritiæ vitio.*

T I T. X.

De Resignatione, & Permutatione Beneficiorum.

C A P. I.

De Diversis Speciebus Resignationum.

1 Juxta Decretum Concilii Carthaginensis IV. (d) *Placuit, ut, quicumque Clerici, vel Diaconi pro necessitatibus Ecclesiarum non obtemperaverint Episcopis suis, volentibus eos ad ampliorum honorem in sua Ecclesia promovere; nec illic ministrent in gradu suo, unde recedere noluerunt.*

2 Quam enim veteri more ipsa Ordinatio vice provisionis beneficii esset, nulla Clerico, suscepta ordinatione, facultas superfuit, sui Episcopi imperium detrectandi aut eo inconsulto officium abdicandi, aut ad aliam Ecclesiam sponte sua transmigrandi. Supersunt veteres auctoritates in Decreto Gratiani. c. 23, & passim VII. q. 1.

3 His exemplis & novo jure instaurata est Regula, ne quisquam Ecclesiam, quam titulo beneficii nactus est, absque assensu Episcopi diocesanis intrare audeat, aut detinere, aut eo inconsulto dimittere. cap. 4. de Renunt.

4 Si tamen è re Ecclesiæ videbatur, annuente Episcopo beneficium renuntiare licuit: atque renuntianti Collator aliud conferre, & si simul duo renuntient, alterum in alterius beneficium transferre potuit. Collatori commendata est Ecclesiæ utilitas: utpote si Episcopo persuasum sit, Parochum meliorem operam in alia Parochia navaturum. En fundamentum permutationis ex veterum instituto.

5 Novo jure rescripsit Alexander III. *Generaliter teneas, quod*

(a) S. Isid. Pelus. L. 3. epist. 216.

(b) S. Greg. in Prol. Fast.

(c) S. Aug. de Civit. Dei L. 19. cap. 13.

(d) Cod. Rom.

quod commutationes præbendarum, propria autoritate, de jure fieri non possint, præsertim cum pactione præmissa, quæ circa spiritualia, vel connexa spiritualibus labem simoniæ semper continent. « Si autem Episcopus causam inspexerit necessariam, » licite poterit de uno loco ad alium transferre personas: ut, » quæ uni minus sunt utiles, alibi se valeant utilius exercere. » Refert. cap. 5. de Rer. Permut.

6 Occasione hujus clausulæ, usus recentior invaluit, quod hæc resignatio beneficiorum sub ea conditione intelligeretur, ut alter in alterius beneficium surrogaretur. Inde declaravit Bonifacius VII. Expectatarios, seu Mandatarios Apostolicos resignata talia beneficia occupare, vel acceptare non posse: quia resignantes, nisi credidissent, vi hujus resignationis se ad mutua beneficia transferendos, ea non resignassent. Quippe, etsi de rigore veteris, recentiorisque juris ea vacare videantur, æquum tamen non est, ea aliis conferre. Ait Pontifex: *æquitatem hac in parte rigori præferentes.* Superest rescriptum Bonifacii. cap. un. de Rer. Permut. in 6.

7 Hinc juxta Decretalem Clementis V. *Ne concessione juris utentibus præsertim circa spiritualia illudatur, si quæ beneficia, ex causa permutationis ab aliquibus resignata aliis, quam ipsis permutare volentibus, conferantur, nullius hoc esse volumus firmitatis.* Quis dubitet, exemplo, & titulo feudi, quo novo jure censentur beneficia, disciplinæ remissionem prævaluisse? Utinam vero absint aliæ clandestinæ artes, & pactiones, quas caro & sanguis frequentius alit? Clem. un. dict. tit.

8 Resignationes permutationis causa non vacant substitutione Successoris. Hoc exemplo Sæculo XVI. cœpere & resignationes in favorem. In stylo spectantur & hæc renuntiationes, veluti simplices, quia non apparet, esse illicitum, quod, qui resignat beneficium, commendat Collatori Successorem, de cujus capacitate persuasus est. cap. 18. VII. q. 1.

9 Quia tamen resignationis hujus recentior conditio esse cœpit, ut resignatum beneficium non alteri, quam illi, quem resignans nominavit, aut commendavit, conferri posset, ea Canonibus invisæ videbatur; tum quod Successor aperte obtruderetur, tum quod hæreditariæ successioni locus dari videretur, tum quod electioni dignioris fieret præjudicium, quoniam acceptioni personarum lata via panderetur.

10 Neque tamen hæc, vel aliæ rationes, aut & querelæ, crisesque nonnullorum usum, vel abusum resignationum in favorem abruptum poterant. Id unum successit, quod Pius V. (a)

Ep. Van-Espen T. II.

R

auc-

(a) S. Pius V. Bull. 58. in Bull. Rom.

auctoritatem eas admittendi Apostolicæ Sedi reseravit, quia dubium non est, eas esse à Canonibus alienas, ut dispensatione, quæ Pontifici jure novo reservatur, egeant. Hinc nec Legati à latere eas sibi arrogare queunt, nisi desuper specialem facultatem obtinuerint.

11 Hodie duplex distinguitur resignatio in favorem. Vulgaris spectat favorem personæ. Altera refertur in favorem unionis, ut tenuiori cuidam Ecclesiæ per unionem dimissi beneficii consuli possit. Hæc enim nequaquam adversatur sacris Canonibus, ut proinde recte ab Ordinario, veluti simplex admitti queat.

12 Jure novo & permutationis causa resignationes Ordinariorum auctoritati relinquuntur, aut & reservantur, tamen si collatio, aut confirmatio ad alios inferiores Collatores pertineat. In Gallia tamen & has resignationes fecerunt suas inferiores Collatores. Quod si agatur de Canonicorum Protestantium resignationibus, requirunt consensum Principis, in cujus territorio versatur Capitulum.

13 Quantum ad auctoritatem Ordinariorum (a), & simplices resignationes, iis inconsultis, vetantur: sensim tamen invaluit libera facultas renuntiandi beneficiis ad manus Collatorum, eaque sine consensu Episcopi deferendi, & à vinculo, quo erat Ecclesiæ adstrictus, liberandi, nisi titulo beneficii ad sacros Ordines fuerit promotus; utpote quo casu vetat Concilium Tridentinum (b) resignationem, nisi facta mentione, quod ad titulum illius beneficii sit ordinatus, fieri, admittique, nisi constet, quod alias commode vivere possit.

14 Recentius Pius V. (c) rejectis indiscretioribus, & arbitrariis resignationibus, certas, & determinatas causas expressit, ex quibus Ordinarii resignationes admittere possent præcepitque, *ne ipsi Episcopi, aut alii Collatores de beneficiis, & officiis resignandis prædictis aut suis, aut dimittentium consanguineis, affinis, & familiaribus, etiam per fallacem circuitum multiplicatarum in extraneos collationum, audeant providere.* Refert. *Lib. VII. Decret. L. 1. Tit. XIV. cap. 3.*

15 Constat tamen in praxi, hanc constitutionem Papæ, quod expressas illas causas, & personas, nec in Gallia, nec in Hispania, nec in Belgio, & Germania esse undequaque receptam. Et vero in ipsa Curia quævis resignationes, etiam in favorem, tam indifferenter admittuntur, vel hinc patescat in

Cu-

(a) Ord. Magd. Polit. cap. 6. §. 26. (b) Trid. sess. 21. cap. 2.
(c) S. Pius V. suprem.

Curia ipsa ad illam Pii V. constitutionem fieri reflexionem exiguam.

16 Cæterum in quantum hæc constitutio vetat, resignationes levibus, aut nullis ex causis fieri, aut beneficiorum resignatorum intuitu carnis, & sanguinis provisionem fieri, vel pactiones simoniacas, aut confidentiales interponi: eatenus dicta constitutio non tantum omnes Ordinarios, sed & ipsum Pontificem obstringit.

17 Hæc enim conditio tum resignationum, tum permutationum est, ut fiant, procul ab omni affectu carnis, aut quæstus, aut sequiore alia pactione, aut intentione, sed tantum pro causa spirituali, nimirum, ut Deo melius serviatur, aut ut tali loco possit quis Deo melius servire. Quid enim in argumentis novi juris his cautelis vulgatus? *cap. 9. de Res. Permut. & alibi passim.*

18 Exemplum feudi, quo novo jure beneficia censentur, corruptis sæculis contemptum tam justarum cautelarum persuasit. Sub Paulo III. delecti Consultores querebantur: *alius item abusus in permutationibus beneficiorum, quæ fiunt cum pactionibus, quæ simoniacæ omnes sunt, nulloque respectu habito, nisi lucri.*

19 Successit inde, exemplo feudi, quod resignationes tum simplices, tum & in favorem, permutationisque causa sideri per Procuratorem solent: Juxta Regulam Cancellariæ (a) *super resignatione cujuscunque beneficii Ecclesiastici, seu cessione juris in eo, quam in manibus suis (Papæ) vel in Cancellaria Apostolica fieri contigerit, Apostolicæ literæ nullatenus expendantur, nisi resignans, vel cedens, si præsens in Romana Curia fuerit, personaliter, alioquin per Procuratorem suum, ad hoc ab eo specialiter constitutum, expeditioni ejusdem in eadem Cancellaria, ut moris, expresse consenserit, & juraverit.* Hodie admittitur & in Curia Procurator præsentis.

20 Tum ergo coram Ordinario, tum coram Papa resignatio per Procuratorem fieri potest Clericum, laicumque. Atque Procurator constitui potest, tum per literas privatas, tum per instrumentum publicum. Juxta stylum tamen Curia hodie opus est exhibitione instrumenti publici, quia sæpius resolutum est, in Cancellaria Romana non posse aliquem vigore epistolæ missivæ præstare consensum renuntiationi. Hac occasione nata est sententia, ad renuntiandum mandatum requiri in forma publici instrumenti.

21 Requiritur ergo, ut instrumentum confectum sit à No-

R 2

ta-

(e) Reg. Cancell. 45.

tario, eoque Apostolico, præcipue, si de resignatione in Curia Romana facienda agatur. Si alibi patriæ leges requirunt duos Notarios pro forma publici instrumenti, tunc etiam in consecratione Procuratorii duos intervenire oportet. In Camera, & Cancellaria præterea requiritur, ut instrumentum obsignatum sit sigillo publico Judicis ordinarii, & Communitatis, fiatque recognitio sigilli. In Gallia præcipiant leges Regiæ, ut & resignans subscribat instrumento resignationis.

22 In illo mandato speciali oportet tum nomen, tum locum beneficii exprimere, dareque facultatem renuntiandi beneficio, quod quis actu, & pro tempore, quo instrumentum Procuratorii confectum est, habet. Reliqua mandata generalia, tum etiam illa *cum libera*, tum de jure communi, tum de stylo Curia rejiciuntur.

23 Speciale mandatum præprimis exigitur ob juramentum, quod à Procuratore in animam resignantis est præstandum, quod non interveniret fraus, dolus, simoniæ labes, seu quævis alia pactio illicita, aut etiam corruptela. Hac occasione monuit anno 1536. Sinodus Coloniensis (a): *Majore ergo cura, diligentiorique, quam antehac, veluti ex formula styli, fieri consuevit, per investigationem prævia hæc juramenta recipi convenit. Utinam his cautelis in omnibus juramenti locus esset?*

24 Sæpe in Procuratorio ad resignandum solet dari Procuratori constituto potestas alium substituendi, cum eadem auctoritate, qua ipse constitutus est. Hinc substitutus non solum suum mandatum substitutionis, sed etiam mandatum Procuratoris, à quo fuit substitutus, exhibere debet.

25 Exhibito Procuratorio præstandus est consensus, qui in Camera, vel Cancellaria exprimendus est coram Notariis Camera, vel Cancellariæ. Juxta regulam Cancellariæ: *Etsi ipsum resignantem, seu cedentem pluries super uno, & eodem beneficio, in favorem diversarum personarum successive consentire contigerit, voluit Sanctitas sua, quod primus consensus tenere debeat, & alii posteriores consensus, ac literæ eorum prætextu, etiam sub priori data expeditæ, pro tempore nullius sint roboris, & momenti.*

26 Præstito formali consensu abdicatur jus à resignante, ut inde ab hoc momento tempus computetur, de quo in Regula de infirmis resignantibus uberior mentio recurret.

27 Procuratorium, seu mandatum semel legitime, & sine restrictione temporis datum, solo lapsu temporis, etiam plurimum annorum, de jure communi non expirat, aut & reno-

(a) Syn. Colon. P. r. cap. 34.

vatum præsumitur, quia voluntas semper durare censetur, donec de revocatione appareat. In Gallia tamen resignatio, vi Procuratori anno elapso facta, non valet, ut lege Regia cautum est.

28 Mandatum morte mandantis *re integra* solvitur: idque etiam procedit, licet Procurator mortem resignantis ignoraverit: modo tamen ante exhibitam supplicationem resignans vere, & actu mortuus fuerit. Si tamen vivente resignante, supplicatio resignationis fuerit per Procuratorem exhibita, & illo vivo signata, poterit Procurator vi ejusdem mandati post mortem resignantis præstare consensum in Camera, vel Cancellaria pro expeditione literarum, ut Regulæ Cancellariæ satisfiat, quia ipse consensus, in Camera, vel Cancellaria præstandus, non tam exigitur ad perfectionem resignationis, quam ad expeditionem literarum, quæ ad probationem tantum requiruntur, unde consensus datus ad diem signatæ supplicationis retrahitur meretur.

29 Juxta Interpretes id & procedit, etiamsi probaretur, quod constituens ante suam mortem mutasset voluntatem. Nam, si illa voluntas revocata non fuit intimata, potest Procurator eo mortuo præstare consensum formalem. Nam non sufficit, revocationem esse factam, nisi fuerit intimata. *Clem. un. de Renunt.*

30 Sufficit autem hanc intimationem esse factam vel ipsi Procuratori, vel ipsi Superiori, in cujus manibus resignatio facienda erat. Hinc si intimatio facta fuerit Camera, vel Cancellariæ, facta & Papæ censetur, quia, quæ fiunt in Camera, vel Cancellaria, in Consistorio Papæ fieri dicuntur.

31 Cæterum indubitatum est, resignantem quovis tempore usque ad consummationem actus posse libere mandatum revocare, etiam post porrectionem supplicationis, ejusque signaturam, eatenus nempe, ut Procurator vi istius mandati non possit postmodum præstare formalem consensum in Camera, vel Cancellaria.

32 Siquis Procuratorium dederit resignandi beneficium ad manus Papæ, non poterit illud, revocato mandato, resignare coram Ordinario, nisi prius actum revocationis in Curia Romana insinuaverit. *Arg. c. 2. de Postul. Prælat.*

33 Seasim invaluit, quod cuique beneficium maxime simplex, resignare integrum sit, qui non prohibetur: quasi vero beneficia Ecclesiastica patrimonii jure censi possent.

34 Sic juxta Interpretes promotus ad Parochialem Ecclesiam posset resignare in favorem illud beneficium ultima die anni dati, ut se promoveri faceret ad Ordines sacros;

tametsi jam certo constat, altera die se ipso jure esse illo beneficio privandum, quia intra annum haud amplius promoveri ad Sacerdotium potest. Hodie autem hujusmodi resignatio non admitteretur, quia stylus obtinuit, ut debeat exprimi tempus, quoniam resignans Parochiam possedit. Quippe, si tempus est breve, cessio rejicitur; si autem hoc expresso, Papa admittit resignationem, nulli dubium est, valere.

35 Regula Cancellariæ vetat (a), Electos ad quascunque Prælaturas, aut Dignitates, quamdiu reipsa promoti non sunt, beneficia priora resignare. Necnon, inquit, *quæcunque collationes, provisiones, & dispositiones pro tempore faciendæ de præmissis, & quibusvis aliis beneficiis Ecclesiasticis sæcularibus & regularibus, quæ per promovendos, vel assumendos ad quascunque Prælaturas inter illarum vacationis, & hujusmodi promotionis, vel assumptionis tempora simpliciter, vel ex causa permutationis ubicunque resignari, vel dimitti contigerit, cum inde secutis pro tempore sint cassæ, & irritæ, nulliusque roboris vel momenti.* Hodie tamen hæc Regula passim exolevit.

36 Accusatus & de crimine, quod privationem beneficii meretur, resignare potest, quamdiu per sententiam judicis beneficio privatus non est, etsi probationes essent receptæ, & foret jam in causa conclusum. Quinimo, etsi sententia privationis lata sit, si ab ea appellatum fuerit, pendente appellatione, renuntiationi tum simplici, tum permutationis causa, & in favorem locus superest, nisi Papa beneficium illud alteri pro casu privationis sequitur contulerit. Solet enim beneficium alicujus de crimine accusati nonnumquam impetrari, cum clausula: *Ut, si accusatus beneficio privandus judicetur, illud cedat impetranti.* Quum tamen hæc clausula quamdam novellam reservationem redolere videatur, ea per Concordata Galliæ, & Germaniæ sublata censetur.

37 In stylo Curiæ præcipitur, ut, si resignans beneficium sit in sacro Ordine, in supplica exprimat clausula: *aliunde commode vivere valens.* Orta est hæc clausula ex constitutione Pii V. quæ vetat, ullum sacro Ordini mancipatum, nisi religionem ingrediatur, resignare beneficium, vel officium, si aliunde ei non sit, quo in vita commode possit sustentari. Refert. *Lib. VII. Decret. Lib. 1. Tit. XIV. c. 3.* Quia tamen ei constitutioni nec in Gallia, nec alibi locus est, exulat à nostra praxi & illa clausula.

(a) Reg. Cancell. 24.

38 Jure Decretalium minorennis, si pubes sit, in causis beneficialibus, aliisque spiritualibus pro majorenni habetur: Ergo libere tum simpliciter, tum in favorem, aut permutationis causa resignare potest, ut nulli rescissioni, vel restitutioni locus sit, nisi malis artibus, aut fraudibus extorta resignatio fuerit. *c. 3. de Judic. in 6.*

39 In Gallia inde ab anno 1554. vetatur omnibus Præceptoribus, Pædagogis, aliisque personis habentibus curam, administrationem, aut regimen puerorum, & scholarium extorquere, aut acceptare ab ipsis ullas resignationes in eorum favorem directe, vel indirecte, sub pœna nullitatis hujusmodi resignationum, quia malis artibus obtentæ præsumuntur.

40 Superest & de anno 1695. decretum Senatus Parisiensis, quo declaratur, Clericum ægrotum non potuisse suum beneficium resignare filio Medici, qui, durante morbo, eum curabat. Inquit Mr. de Hericourt (a): *Ainsi L' on à étendu aux benefices la disposition des ordonnances, & des coutumes, qui déclarent nulles les donations, soit entre vifs, soit à cause de mort faites en faveur des administrateurs, au nombre des quelles les arrêts ont compris les Medecins.*

41 In Romana Curia ampliori argumento restringuntur resignationes infirmorum. Hodie Regula his verbis exprimitur (b): *Quod si quis in infirmitate constitutus resignaverit aliquod beneficium, sive simpliciter, sive ex causa permutationis, vel alias dimiserit, seu ipsius beneficii Unionis dissolutioni consenserit, etiam vigore supplicationis, dum esset sanus, signatæ, & postea infra viginti dies, exclusive à die per ipsum resignantem præstandi consensus computandos, de ipsa infirmitate decesserit, & ipsum beneficium quavis auctoritate conferatur per resignationem sic factam, collatio hujusmodi sit nulla, ipsumque beneficium nihilominus per obitum censeatur vacare.*

42 Spectat hæc Regula resignationes infirmorum corpore, qui infra viginti dies ex eadem infirmitate decesserint. Hos dies oportet esse naturales, & completos, qui computantur à die præstandi consensus, tametsi supplicatio, dum esset sanus, signatæ jam fuisset, requirunturque viginti dies, non computato die præstiti consensus, nec die mortis. Inde si resignans infra 20. dies decesserit, beneficium vacat per obitum, ac si nulla resignatio intervenisset.

43 Germani Protestantes in Capitulo Magdeburgensi idem tem-

(a) Hericourt de L. Eccles. p. 1. p. 342. (b) Reg. Cancell. 19.

tempus canonicum in resignationibus observant, quamquam viginti diebus alterum addiderunt. Hinc dubium non est, hanc Regulam non minus in Germania, quam in Gallia esse ex recepto usu, ut & Sede Romana vacante ejus valor supersit, quamvis mortuo Papa Regulæ Cancellariæ extingui soleant.

Cap. 6.
Not. in
Regul.

44 Olim disceptatum fuit, an Regula hæc concerneret resignationes sive simplices, sive ex causa permutationis factas coram Ordinario; at postquam Paulus III. addidit huic Regulæ ista verba: *quavis auctoritate*, quæ subsequentes quoque Pontifices retinuerunt, communi pene calculo receptum fuit, Regulam etiam in renuntiatione facta coram Ordinario extra Curiam Romanam locum habere, idque certum esse in causa permutationis ostendit Flaminus Parisius (a). Non tamen obtinere videtur hæc Regula in resignatione simplici facta coram Ordinario, nisi interveniret titulus fraudis, aut ulli generaretur præjudicium.

45 In Curia Romana inde ab ævo Leonis X. invaluerunt derogationes hujus Regulæ, quando resignans est absens à Curia. Sic in Italia solet concedi derogatio, si locus resignationis distet à Curia, & beneficia, quæ sunt resignata, non sint reservata.

46 In Gallia clausula derogatoria velut ex stylo Curia spectatur, ut, si derogatio fuerit petita, & denegetur, Resignatarius appellare possit à negotiatione signaturæ, aut Bullæ tanquam ab abusu.

47 In Curia Romana derogatio hujus Regulæ admitti non solet, dum agitur de beneficiis reservatis, aut resignatis in locis Romæ vicinis indubie, ut vigore hujus Regulæ libera beneficiorum illorum provisio salva conservetur Pontifici. An non pro juribus Ordinariorum conservandis derogatio hujus Regulæ admittenda censeatur?

Cap. 7.
De Public.
Resignat.

48 Regula de infirmis resignantibus peperit & illam Regulam de publicandis resignationibus, ut inde obviaretur illorum artibus, qui, periculum mortis prævenientes, à sanis resignationes in favorem impetrarunt, ut eas, donec resignans viveret, occultas tenerent, post obitum vi resignationis successuri.

49 Hac occasione Innocentius VIII. Regulam promulgavit (b), quod quæcumque Ecclesiastica beneficia, sive in Romana Curia, sive extra eam resignata, nisi de illis factæ resignationes, (si in Romana Curia infra sex menses: si extra dictam

(a) Flamin. Paris. l. 22. §. 5. (b) Reg. Canc. 36.

Curiam, factæ sunt, infra mensem) ex tunc à die datæ supplicationis, non à die præstiti consensus, ubi dicta beneficia consistunt, formaliter, vel virtualiter publicatæ, & bona fide possessio illorum ab eis, quos id contigit, petita fuerit: si resignantes ista postmodum in eorundem resignatorum possessione decesserint, non per resignationem, sed per obitum hujusmodi vacare censeantur: collationes quoque, & quævis aliæ dispositiones de illis, tanquam per resignationem vacantibus factæ, & inde secuta nullius sint roboris, vel momenti.

50 Hæc Regula non superest hodie in Regulis Cancellariæ, quia inde ab anno 1583. Gregorius XIII. novam formam publicationis præscripsit, quæ refertur. *Lib. VII. Decret. lib. I. Tit. XIV. c. 2. de Resignat.*

51 Alibitamen, utpote in Gallia, Hispania, Belgio, præterita constitutione Gregorii XIII. veteris regulæ tenori ex recepto usu, veluti ex lege regni, locus est. Tria ergo conjunctim ad effectum hujus regulæ requiruntur; utpote, ut non sit facta publicatio in loco beneficii infra præscriptum tempus; tum, ut non sit petita possessio actualis, & realis: denique, ut resignans decesserit post præscriptum tempus in possessione resignati beneficii. Quippe, si vel unum horum desit, locus Regulæ haud est, ut beneficium per resignationem, non per obitum vacare censeatur.

52 In Gallia de anno 1646. declaravit Rex in favorem Graduatorum, & Patronorum ecclesiasticorum, ut nulla habeatur ratio provisionum in vim resignationis, aut permutationis factarum, quæ Graduatæ, aut Patronis possent præjudicare, nisi mandata ad resignandum, aut permutandum sint admissa ante decessum resignantium, vel permutantium, & insuper ante decessum dictum insinuata in graffiariatu insinuationum.

53 In reliquis vi dictæ Regulæ collationes quoque, & aliæ quævis dispositiones de illis, tanquam per resignationem vacantibus factæ, & inde sequuta nullius sint roboris, vel momenti, adeo, ut si vi hujusmodi resignationis post mortem resignantis capta fuerit possessio, non possit manuteneri in possessione, in qua resignans ante publicatam resignationem mortuus fuerat, quia annullatur & titulus, & alia inde sequuta.

54 In Gallia tam constans est usus Regulæ, ut nec derogatio regulæ, nec prorogatio temporis, nisi de legitimo impedimento Resignatarius publice, utpote coram Judicibus Regiis protestatus fuerit, vel in possessorio, vel in petitorio admittatur. Quia hæc Regula, ut lex regni spectatur, quæ

& Judices ecclesiastici tenentur: nam in Gallia Judices ecclesiastici jurisdictionem suam sub protectione Regis exercere dicuntur.

55 Resignatio perfecta haud censetur, nisi à Superiore admissa fuerit, tametsi resignatio in scripturam redacta, aut & à Notario, aliisque testibus signata fuisset. Eousque enim, donec Superior supplicationi annuat, potius propositio resignationis censetur, ut libero arbitrio mandatum revocare resignans possit, à resignatione destitutus.

56 Si resignatio fiat coram Pontifice, poenitentiae locus est non tantum, si supplicatio fuerit Papæ præsentata, sed etiam per ipsum admissa, signataque *per fiat*, aut & *per parvam datam* datata, & *parvus consensus* præstitus, quamdiu consensus sollemnis præstitus non fuerit in Camera, vel Cancellaria (a). Eousque enim liberum est resignanti, poenitentiam, & revocationem in Curia, vel Cancellaria intimare per Regulam Cancellariæ *de consensu in Resignationibus*.

57 Est & post admissam à Superiore resignationem regressui locus ex diversis causis, utpote ex causa recuperatae valetudinis, si quis causa mortis resignasset, aut ex causa restitutionis, si quis metu, dolo, aut aliis malis artibus ad resignandum inductus fuisset. *c. 4. de his, quæ vi, metusve caus.*

58 Frequentior ex defectu conditionis regressui locus est in resignationibus in favorem, & permutationis causa. Quippe jus plenum remanet penes resignantem usque ad impletam conditionem, ut ante acceptam Resignatorii, & capitam possessionem resignans in possessione remanere censetur.

59 Hinc permutans non tenetur possessionem dimittere, antequam compermutans beneficium acceptet. Permutatio enim non censetur perfecta, nisi alter alterius beneficium sit assecutus, ita, ut uno permutantium præmoriante, ex neutra parte censeatur facta resignatio, etiamsi ab una parte sit facta permutati beneficii collatio, nisi ex circumstantiis appareat, quod alter compermutantium non curaverit de beneficio compermutato obtinendo; utpote si permutatio beneficii notabilis fiat cum beneficio tenuissimo, quia illa permutatio ea mente inita tunc intelligitur, ut notabile illud beneficium in compermutantem transferatur.

60 Si permutatum beneficium evincatur, resolvitur permutatio.

(a) Reg. Cancell. 44.

mutatio, ut alter in suum beneficium redire possit ex veteri jure, quin nova collatione opus sit. In Gallia pasim impetrantur literæ Regiæ, ut in antiquum beneficium restituatur. Nam permutationes, non impleta conditione permutationis, resolvuntur, ut in prius beneficium sine nova provisione redire liceat; opus tamen est auctoritate Judicis, si alter illius beneficii possessionem fuerit adeptus.

61 Supersunt nonnulli & alii casus, ex quibus regressus in dimissum beneficium conceditur; eoquod resignatio ex quadam causa facta censetur, ita, ut ea non impleta, in resignatum beneficium restitui mereatur: veluti si quis obtinuerit secundum beneficium incompatible, ut propterea primum resignaverit. Nam secundo evicto, æquum est, ad primum regressum dari: oportet tamen malas artes, & clandestinas fraudes abesse.

62 Concilium Tridentinum (a) sequiores illas causas accessus, & regressus, qui hæreditariæ successionis imaginem referre videbantur, damnavit. Sæpe enim resignantes expresse sibi, vel suis reservabant regressum in beneficia resignata, præmoriante Resignatorio, sæpius etiam, durante vita Resignatorii, proventus beneficiorum resignatorum sibi stipulabantur, ut fere res beneficiarum in feudale negotium abiisse videretur.

*63 In morali doctrina quid sequiores artes, vel affectus accessus, vel regressus Resignantium magis refellere posset, quam rationes, & exempla veterum deprecationum, & relictationum, quibus SS. Patres à se amoliri nitebantur beneficia, & officia Ecclesiastica. Inquit S. Gregorius (b): *Timent, ne laborum suorum fructus percipiant. Timent, ne, quod divina justitia latens in eis vulnus aspiciat, exterioribus eos muneribus cumulans, ab intimo repellat.* En veterum lacrymarum fontem: *Altæ, ait, quietis meæ gaudia perdidit, & intus corruens, ascendere exterius videor. — Ex eis me esse video, de quibus scriptum est: Dejecisti eos, dum allevarentur.* Quid S. Augustini (c) gemittu humilius? *Vis mihi, inquit, facta est merito peccatorum meorum, nam quid aliud existimem, nescio ut secundus locus gubernaculorum mihi tradetur, qui remum tenere non noveram: vires meas non noveram, & alicujus momenti arbitrabar.*

(a) Trid. sess. 25, c. 7. (b) S. Greg. M.
(c) S. Aug. ep. 21. al. 148.